

Janina TUREK

Dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Wadowity w Wadowicach

## **150 – lecie Gimnazjum i Liceum im. Marcina Wadowity w Wadowicach**

Nie pamiętam chwili, w której po raz pierwszy pomyślałam o organizacji obchodów jubileuszu 150 – lecia „mojego liceum”. Gdy 1 września 2008 r. objęłam stanowisko dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Marcina Wadowity w Wadowicach, już wówczas wiedziałam, że ten czas się zbliża. Już wtedy miałam świadomość, że do tego okrągłego jubileuszu trzeba będzie się przygotować i zorganizować „jubilatce” godne święto. Osobą, która właśnie w 2008 r. i w latach późniejszych najczęściej przypominała mi o zbliżającej się rocznicy istnienia liceum była Pani Maria Talaga – Przewodnicząca Stowarzyszenia Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Wadowity w Wadowicach. Czas mojego dyrektorowania przypadł na okres, w którym odbywały się duże uroczystości związane z naszą szkołą. Już 23 października 2010 r. wspólnie z SALO zorganizowaliśmy Sesję Naukową poświęconą św. Józefowi Bilczewskiemu, arcybiskupowi lwowskiemu i absolwentowi C.K. Realnego i Wyższego Gimnazjum w Wadowicach z 1880 r. Sesja odbyła się w piątą rocznicę kanonizacji i połączyliśmy ją z wmurowaniem tablicy pamiątkowej. Podczas beatyfikacji Jana Pawła II w 2011 r. i Jego kanonizacji w roku 2014 szkołę, którą w 1938 r. ukończył papież, odwiedziło wielu gości. Do tych uroczystości przygotowywała się cała społeczność szkolna. To były dobre doświadczenia przed organizacją obchodów 150 – lecia liceum.

Założyłam wstępnie, że postaram się przeprowadzić do jubileuszu wszystkie wymagane remonty. I to założenie się udało. Wśród najważniejszych znalazły się: wymiana instalacji elektrycznej i pokrycia dachu na budynku szkoły, malowanie wszystkich pomieszczeń szkolnych i sali gimnastycznej, w której zamontowano także nowe okna. Renowacji poddane zostały drzwi wejściowe do budynku. Remonty, finansowane przez Powiat Wadowicki, poprawiły standard i usprawniły bezpieczne funkcjonowanie szkoły.

Pierwsze spotkanie Komitetu Organizacyjnego odbyło się 14 listopada 2014 r. Wzięli w nim udział przedstawiciele nauczycieli, rodziców, Stowarzyszenia Absolwentów, emerytowani dyrektorzy i nauczyciele liceum oraz zaproszeni goście. Już wtedy ustaliliśmy termin głównych

uroczystości na 14 – 15 października 2016 r. (początkowo miała to być impreza dwudniowa). Na tym spotkaniu dr Konrad Meus zaproponował, by, dla uczczenia jubileuszu szkoły, wystąpić o patronat honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wniosek ten spotkał się z pełną aprobatą wszystkich zebranych. Ustaliliśmy również, że jubileusz będzie spotkaniem jak największej liczby absolwentów i gości, jednak, ze względu na przewidywaną dużą liczbę uczestników, bez organizowania typowego balu. Wtedy również pojawiła się propozycja zorganizowania Koncertu Absolwentów.

Bardzo chciałam, by jubileusz był okazją do ufundowania szkole nowego sztandaru. Zadanie to powierzyłam rodzicom, ale ostatecznie wyłącznym fundatorem został Pan Maciej Koźbiał, ojciec uczennicy z klasy drugiej liceum. Na rewersie sztandaru pojawił się wizerunek patrona szkoły Marcina Wadowity.

Delegacja naszej szkoły wraz z reprezentacją Starostwa Powiatowego 5 lutego 2016 r. udała się z zaproszeniem na obchody jubileuszu do ks. kardynała Stanisława Dziwisza. Metropolita krakowski z wielką radością przyjął zaproszenie i wyraził chęć przybycia na uroczystości. Wspominał, że Ojciec Święty bardzo często wracał pamięcią do wadowickich czasów szkolnych. Poprosiliśmy księdza kardynała, by celebrował dla nas Eucharystię w intencji absolwentów, nauczycieli, uczniów i pracowników naszego liceum.

Poza główną uroczystością pojawiło się jeszcze wiele dodatkowych cennych inicjatyw i wydarzeń towarzyszących. Najwięcej „prezentów” otrzymała szkoła od Stowarzyszenia Absolwentów. Darem dla naszej szacownej jubilatki były aż trzy publikacje. W roku 150-lecia szkoły ukazały się dwie z nich. Książka „Wadowickie Gimnazjum oraz Liceum znane i nieznane. 150-lecie powstania Gimnazjum w Wadowicach 1866 – 2016”, zredagowana przez prof. dr. hab. Kazimierza Karolczaka, prof. dr. hab. Jacka Popiela i dr. Konrada Meusa jest zbiorem artykułów dotyczących swoją tematyką różnych zagadnień związanych ze szkołą. Począwszy o historyczno-literaturoznawczych po filozoficzno-teologiczne. Z kolei praca autorstwa ks. dr. hab. Edwarda Stańka „Szkoła jakich mało. Słownik „wybranych” absolwentów Gimnazjum i Liceum w Wadowicach (1866 – 2016)” przybliży postaci absolwentów, którzy wybrali stan duchowny. Jest to swego rodzaju „tablica pamiątkowa” poświęcona blisko 300 kapłanom, zakonnikom i zakonnicom, którzy na przestrzeni ostatnich 143 lat ukończyli naszą szkołę.

Wyjątkową pracą jest opublikowany w 2015 r. album zatytułowany „Pamięci tych, którym wiele zawdzięczamy”, opracowany przez Panią Marię Talagę. Jest to fotograficzny zapis efektów inicjatywy podjętej przez Stowarzyszenie Absolwentów i społeczność szkolną, mającej na celu przywrócenie dawnego wyglądu nagrobkom nauczycieli wadowickiego Gimnazjum i Liceum. Dzięki finansowemu wsparciu Województwa Małopolskiego i dochodów z kwest przeprowadzonych na cmentarzu udało się przeprowadzić renowację zabytkowych nagrobków,

których część wymagała interwencji konserwatorskiej.

Wiosną 2015 r. przed wejściem do naszego liceum została umieszczona „Ławeczka Karola Wojtyły”. Pomysłodawcy – Towarzystwo Miłośników Ziemi Wadowickiej – zwrócili się do mnie kilka miesięcy wcześniej z wnioskiem o pozytywną opinię ich inicjatywy. Zgodziłam się bez zastanowienia i jako zarządca I LO podpisałam umowę użyczenia gruntu pod tę plenerową rzeźbę. W dniu 16 kwietnia 2015 r. „Ławeczka” została uroczyście przekazana pod opiekę naszej szkoły. Turyści i pielgrzymi przybywający do Wadowic chętnie zatrzymują się i przysiadają na niej, a przewodnicy stając przy niej opowiadają o szkole i jej najwybitniejszym absolwencie – Karolu Wojtyśle, św. Janie Pawle II.

Towarzystwo Miłośników Ziemi Wadowickiej wyemitowało również okolicznościowy medal z herbem miasta, na którym wyjaśniona została symbolika miejskiego znaku oraz przesłanie jakim kierowali się fundatorzy „Ławeczki Karola Wojtyły”, rzeźby, która [- -] *honoruje nie tylko postać wybitnego absolwenta Gimnazjum, ale rzesze tych uczniów i absolwentów, którzy swoimi dokonaniem w nauce, kulturze i gospodarce, pomnażali idee humanizmu, w tym pokoju i tolerancji.*

Kolejnym projektem rocznicowym była publikacja będąca swego rodzaju kontynuacją i uzupełnieniem dzieła dr. Gustawa Studnickiego, nawiązująca tytułem do jego monografii poświęconej szkole. „Pierwsza wśród równych” – Księga jubileuszowa na 150 – lecie powstania Gimnazjum i Liceum im. Marcina Wadowity w Wadowicach” autorstwa Małgorzaty Stężowskiej-Gębali i Henryka Odrozka była przede wszystkim odpowiedzią na wniosek absolwentów Liceum dla Pracujących oraz Liceum dla Dorosłych. W okresie poprzedzającym jubileusz zwróciło się bowiem do mnie kilkunastu z nich z prośbą o opublikowanie listy wychowanków tych szkół, od 1957 r. funkcjonujących w Zespole Szkół Ogólnokształcących. Do tej pory w żadnym opracowaniu nie miało to miejsca. Obok krótkiej historii szkoły, wspomnień absolwentów i wiadomości o współczesnym „Wadowicie” „Księga jubileuszowa” zawiera wykaz wychowanków I LO z lat 1991 – 2016, listę absolwentów Liceum dla Pracujących i Liceum dla Dorosłych z lat 1959 – 2009 oraz wykaz pracowników pedagogicznych, pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w latach 1991 – 2016.

Inicjatywą, która bardzo pozytywnie mnie zaskoczyła był pomysł jednego z naszych nauczycieli, Pana Sławomira Ficka, aby zorganizować „Sztafetowy Maraton Pływacki 150 km na 150 lat Liceum”. W organizacji tego, jak się okazało ogromnego przedsięwzięcia uczestniczył również Pan Paweł Potoczny, nauczyciel historii z liceum. Setki rozmów, pism, wizyt i dużo ciężkiej pracy oraz dobrej woli wielu życzliwych ludzi zaowocowały profesjonalną imprezą pływacką, która miała miejsce w dniach 8 – 10 września 2016 r. na Basenie „Delfin” w Wadowicach. Maraton trwał 52 godziny 44 minuty i 10 sekund. Każdy z uczestników musiał przepłynąć dystans jednego kilometra. Najmłodszą zawodniczką była dziewięcioletnia Natalia

Dyduch, a najstarszym uczestnikiem Pan Stanisław Erb, absolwent z rocznika maturalnego 1951. W maratonie udział wzięło 150 pływaków: nauczycieli, uczniów i absolwentów szkoły oraz sympatyków naszego liceum. Najlepszy czas uzyskał zawodnik AZS AGH Kraków Mateusz Wysoczyński – 10 minut i 51 sekund. Pozyskanie sponsorów na organizację maratonu przyniosło także wymierne korzyści dla samej szkoły – udało się bowiem pozyskać fundusze na zakup sprzętu do szkolnej pracowni komputerowej.

W lutym 2016 r. skierowałam prośbę i formalny wniosek o honorowy patronat Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad uroczystością jubileuszu 150 – lecia istnienia naszej szkoły. W przeddzień rozdania świadectw ukończenia liceum kolejnemu rocznikowi absolwentów, 28 kwietnia 2016 r., otrzymałam pismo z Kancelarii Pana Prezydenta RP. Sekretarz Stanu, Andrzej Dera, informował w nim: *Z przyjemnością pragnę poinformować, że Prezydent RP, chcąc podkreślić rangę jubileuszu i wyrazić uznanie dla dydaktycznego dorobku tej zasłużonej dla Wadowic placówki szkolnej, której wychowankiem był także Karol Wojtyła, przyszły Papież i Święty Jan Paweł II, zdecydował o objęciu przygotowywanych uroczystości honorowym patronatem.*

W organizacji uroczystości wsparły szkołę różne instytucje. Zarząd Powiatu Wadowickiego przekazał na przygotowanie jubileuszu 15.000,00 zł. Do obchodów włączył się Polski Związek Filatelistów – Koło Nr 32 w Wadowicach oraz Poczta Polska. Prezes wadowickiego koła PZF, Pan Bogusław Malec, zorganizował w Auli okolicznościową wystawę filatelistyczną. Poczta Polska z kolei wyemitowała z okazji 150 – lecia szkoły dwie okolicznościowe karty pocztowe oraz stempel.

Wreszcie nadszedł dzień, do którego od wielu dni przygotowywała się cała społeczność szkolna. Uroczystości jubileuszowe, w sobotę 15 października 2016 r. rozpoczęła msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem kardynała Stanisława Dziwisza z udziałem biskupa Józefa Guzdkę, Ordynariusza Wojska Polskiego, absolwenta liceum z 1976 r. Homilię wygłosił ks. dr hab. Edward Staniek, także nasz absolwent, rocznik 1959. Po nabożeństwie, w towarzystwie pocztów sztandarowych szkół powiatowych, przemaszerowaliśmy do szkoły. Jubileusz miał bardzo uroczysty charakter a swoją obecnością zaszczyliła go żona Prezydenta RP, Pani Agata Kornhauser-Duda. Po wprowadzeniu sztandarów, odśpiewano hymn państwowy, a chor absolwentów wykonał *Gaudeamus Igitur*. Uroczystość prowadzili absolwenci liceum z roku 2015: Maria Kowalska, studentka drugiego roku PWSFTiT w Łodzi i Michał Sikorski, student drugiego roku PWST w Krakowie. Zaproszonych gości witałam wspólnie z Bartoszem Kalińskim, starostą wadowickim. W części artystycznej uczniowie przedstawili fragment „Zmor” Emila Zegadłowicza, wiersz tego twórcy „Tu jest ojczyzna moja” oraz tekst Karola Wojtyły „Myśląc Ojczyzna”. Nowy sztandar liceum został uroczystie przekazany społeczności szkolnej.

Kolejną częścią uroczystości, która odbywała się w sali gimnastycznej, była promocja

książki „Wadowickie Gimnazjum oraz Liceum znane i nieznane. W 150 – rocznicę powstania Gimnazjum w Wadowicach 1866 – 2016”. Okolicznościowe wykłady wygłosili jej redaktorzy naukowci: prof. dr hab. Kazimierz Karolczak, rektor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz prof. dr hab. Jacek Popiel, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, absolwent liceum z 1973 r. Następnie głos zabrali zaproszeni goście. List od Prezydenta RP odczytała Jego małżonka Agata Kornhauser-Duda. Po oficjalnej części uroczystości Pierwsza Dama spotkała się z najstarszymi uczestnikami jubileuszu, przyjaciółmi Karola Wojtyły z lat szkolnych – Eugeniuszem Mrozem oraz Haliną Królikiewicz-Kwiatkowską. Wspólnie z nimi oraz przedstawicielami społeczności szkolnej obejrzała okolicznościową wystawę filatelistyczną w Auli Papieskiej. W niedzielę, 16 października Pani Halina wystąpiła w sali teatralnej Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w monodramie „Wielki Kolega Jan Paweł II”.

Zaproszeni goście mogli zwiedzić szkołę oraz nabyć promocyjne wydawnictwa o Wadowicach, liceum, absolwentach szkoły oraz okolicznościowe karty pocztowe. Uroczystościom towarzyszył koncert absolwentów (wystąpili: Mikołaj Grabowski, Marta Bizoń, Mariusz Marczyk, Joanna Jucha, Kwartet Smyczkowy „Encore”) oraz „Noc w liceum” – międzypokoleniowe lekcje wychowawcze i koncert życzeń. Z kolei w niedzielę odbył się mecz koszykówki absolwenci kontra uczniowie. Do spotkania doszło z inicjatywy Pawła Oleksego, absolwenta szkoły z 1995 r., a mecz zakończył się zwycięstwem licealistów.

Wydarzeniami towarzyszącymi obchodom jubileuszu 150 – lecia liceum był wspomniany już monodram Haliny Królikiewicz-Kwiatkowskiej, wydanie numeru specjalnego szkolnej gazety „Peryskop” w 25 – lecie jej powstania oraz pielgrzymka do grobu świętego Jana Pawła II.

Jubileusz przyczynił się do nowego wystroju wnętrza liceum. Korytarze i sale lekcyjne przybrały odświeżony wygląd, a wszystko przypomina jej historię i ludzi, którzy ją tworzyli. Liczna rzesza absolwentów uczestniczących w obchodach jubileuszu potwierdza fakt, że stanowimy ogromną rodzinę, która wiele szkole zawdzięcza i wszyscy mile wspominamy szkolne lata. Przedsięwzięcie było ogromne i mam poczucie satysfakcji z dobrze wykonanego zadania. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia tej okrągłej, 150 – letniej rocznicy istnienia naszej szkoły.